

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології та педагогіки РДГУ
Кафедра загальної психології та психодіагностики
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра практичної психології та психотерапії**

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 12

Рівне - 2018

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. – Випуск 12. – Рівне: РДГУ, 2018. – 166 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ

Литвиненко С.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Безлюдна В.І. - кандидат педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Корчакова Н.В. – кандидат психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Рудь Г.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Созонюк О.С. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 5 від 31 травня 2018 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Зміст

Зміст	3
Вступ	6
Альтмарк А. Психологічний аналіз особистісного та професійного зростання майбутніх психологів.....	7
Бакун К. Розвиток соціального інтелекту як чинник успішної адаптації особистості.....	9
Бенещук А. Особливості формування інтелектуальної готовності старших дошкільників до навчання у школі	11
Берестень Т. Експериментальне дослідження впливу середовища на формування поведінки девіантного підлітка	13
Бігун Л. Дослідження мотивації навчальної діяльності молодших школярів.....	15
Бунечко Ю. Вплив рівня домагань на прагнення особистості до самоактуалізації	16
Бутенко С. Значення духовності в розвитку особистості.....	18
Войчук А. Психологія мотивації до навчання учнів	21
Волович М. Образ ефективного лідера у соціальній психології	22
Воробей І. Психологічні особливості формування стресостійкості як фактора успішної учбової діяльності студентів-психологів	24
Гандзюк К. Соціально-психологічні чинники становлення статевої ролі ідентифікації підлітків	26
Главінська Е. Соціально-психологічна адаптація студентів-першокурсників як механізм соціалізації	30
Горбова А. Зміст поняття «життєва перспектива».....	32
Гордійчук О. Причини виникнення професійного вигорання у медичних працівників	34
Іваник С. Особливості прояву агресивності у студентської молоді	38
Ісічук О. Ціннісні орієнтації як складова спрямованості особистості: історіографія проблеми	40
Карпик О. Психологічні детермінанти виникнення конфліктів старшокласників з педагогами.....	43
Коноплицька Ю. Особливості розвитку емоційного інтелекту у підлітковому віці.....	45
Корчакова В. Соціально- відповідальний маркетинг як інструмент психологічного впливу на споживача	47
Кузьмич Г. Психологічні особливості проявів булінгу	50
Лавренчук К. Основні причини виникнення тривожності у молодшому шкільному віці.....	52

Лавренко В. Розвиток пізнавальних процесів у період дошкільного дитинства	54
Левчук А. Смесложиттєві орієнтації як чинник професійного становлення майбутніх психологів	55
Левчук Л. Психологічні особливості визначення готовності дитини до навчання у школі.....	57
Лехкобит В. Динаміка формування рефлексії у майбутніх психологів під час професійної підготовки.....	60
Лехкобит М. Інтернет-залежність підлітків як актуальна проблема сьогодення	62
Лисюк І. Психологічний зміст поняття «самоусвідомлення особистості».....	64
Ліщук І. Психологічні особливості особистісної рефлексії студентів-психологів.....	66
Лоза С. Саногенне мислення та психічне здоров'я особистості.....	68
Лозицька К. Психологічні особливості самоактуалізації студентської молоді	70
Максимчук В. Психологічні особливості вияву лідерських якостей у студентів-психологів	73
Мартинюк А. Емоційний стан старшокласників перед ЗНО.....	75
Марчук М. Психологічні особливості девіантних проявів у ціннісному вимірі особистості	77
Матухно Є. Методи проєктивної психології: можливості та перспективи	80
Мельник І. Вплив емоційних станів тривоги та страху на особистість	83
Мирончук Д. Вплив стилю сімейного виховання на міжособистісні стосунки підлітків	85
Мислінчук Ю. Дослідження соціально-психологічних особливостей здатності особистості до емпатії.....	88
Михайлова І. Вплив мікросоціуму на формування самооцінки.....	91
Намлієва Г. Особливості особистісних змін військовослужбовців внаслідок участі в АТО	94
Недільська А. Формування психологічної готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності	97
Нетреба С. Теоретичний аналіз соціально-психологічної адаптації особистості	100
Нечидюк М. Особливості застосування арт-засобів в системі розвитку емоційного інтелекту	102
Одейчук І. Фізіологічні та психологічні симптоми стресу як загального адаптаційног осиндрому.....	104
Олійник К. Психологічні особливості впливу емоційного вигорання на професійну діяльність в дорослому віці	106

Онисковець Б. Мотиваційні чинники перфекціонізму сучасної студентської молоді	108
Остапенко М. Дослідження типів темпераменту у сучасних студентів	110
Першко О. Екологічні цінності як чинник особистісного ставлення підлітків.....	113
Погулясва М. Психолого-педагогічні чинники розвитку творчого потенціалу особистості студента у процесі навчання у ВНЗ	115
Похильчук А. Психологічні особливості самооцінки чоловіків та жінок	117
Прокопович І. Психофізіологічні складові творчого потенціалу особистості.....	119
Работій М. Модель розвитку позитивної «Я-концепції» майбутніх практичних психологів	121
Рєбій І. Експериментальне дослідження взаємозв'язку особистісної рефлексії та креативності	124
Речун Н. Психологічні чинники конфліктної поведінки у юнаків	126
Рудь О. Взаємозв'язок рівня емоційного інтелекту із допінг-стратегіями особистості.....	129
Савгира В. Особливості ставлення дітей старшого дошкільного віку до батьківських вимог і заборон	131
Сардарян М. Психологічні особливості творчої особистості.....	134
Свінтозельська К. Особливості впливу Я-концепції на професійне самовизначення старшокласників	137
Солодка В. Експериментальне дослідження проблеми саморегуляції як важливої функції психіки людини	139
Строїнська Д. Психологічні особливості кропінь-стратегій особистості	141
Сукнацька А. Самотність і особливості її переживання в юнацькому віці ...	144
Товстун Р. Заздрість як соціально-психологічний феномен	147
Хомік Т. Психологічний аналіз проблеми стресостійкості студентів у сучасній психологічній науці.....	149
Чебан Д. Мотиви, які сприяють успішному навчанню студентів.....	151
Чмелюк Т. Формування та розвиток моральних якостей дошкільників засобами казкотерапії	152
Шахрайчук І. Психологічні основи формування структури цінностей сучасної молоді	154
Широких А. Роль самоідентифікації у життєвому проектуванні особистості.....	157
Якимчук М. Комунікативна креативність як компонент самопізнання індивіда	158
Марценюк А. Психологічні особливості ставлення до сексу в особистості у періоді ранньої дорослості	161

Романюк В. Функціональні резерви організму та здоров'я людини..... 165

Отже, в результаті проведеного дослідження було виявлено, що досліджувані більше орієнтовані на естетичний тип мотивації при взаємодії з природою і менше на практичний та прагматичний тим взаємодії з природою. Тому з огляду на це досліджуваним потрібно звернути увагу та спрямувати всі свої сили на розвиток своєї готовності до практичної взаємодії з природою, виявляти готовність і прагнення отримувати, шукати і переробляти інформацію про об'єкти природи, в особливий "інформаційній сенситивності" до них.

Список використаних джерел

1. Дерябо С. Д. Экологическая педагогика и психология / С. Д. Дерябо, В. А. Ясвин. – Ростов-на-Дону, 1996. – 477 с.
2. Євдокимова Т. О. Розвиток екологічної свідомості підлітків / Т. О. Євдокимова // Сучасні проблеми науки та освіти : матеріали 7-ї міжнар. міждисциплінар. наук.-практ. конф., 25 черв. – 2 лип. 2006 р., м. Сімеїз. – Харків : Укр. Асоціація "Жінки в науці та освіті", Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, 2006. – С. 219.
3. Євдокимова Т. О. Структура екологічної свідомості / Т. О. Євдокимова // Проблеми загальної та педагогічної психології : зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка. – Київ : Логос, 2006. – Т. VIII, вип. 4. – С. 118–124.
4. Ясвин В. А. Психология отношения к природе / В. А. Ясвин. – М. : Смысл, 2000. – 456 с.

УДК 159. 9

ПСИХОЛОГО - ПЕДАГОГІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВНЗ

Погуляєва Марта, студентка V курсу РДГУ

Керівник: Литвиненко С.А., доктор педагогічних наук, професор

В умовах сьогодення ефективність освітнього процесу у ВНЗ немислима без розвитку творчого потенціалу студентів. Усе це передбачає оволодіння майбутніми фахівцями необхідними навичками творчої діяльності, що втілюються у знаходженні нестереотипного вирішення поставлених завдань. Відтак, актуальність теми дослідження визначається необхідністю пошуку та створення оптимальних умов для розвитку творчих здібностей студентів.

Професійна підготовка у закладах вищої освіти має на меті підготувати висококваліфікованих фахівців, здатних інтегруватися в конкурентне професійне середовище та продовжувати професійний

саморозвиток та самовдосконалення упродовж життя. У зв'язку з цим сучасна освіта повинна працювати на вищі досягнення людини, які пов'язані з розвитком її особистісного творчого потенціалу [2, с.171].

Аналіз наукових джерел (Л. Г. Подоляка, В. І. Юрченка, В. В. Давидова, І. І. Ковалю, Н. В. Тельтевської, Л. С. Виготського та інших), засвідчує, що основою творчої активності студентів виступає пізнавальна самостійність. Задля розвитку в майбутніх фахівців творчої активності необхідне залучення їх до пізнавального пошуку, адже реалізація особистісної потреби у вирішенні проблемних завдань сприяє розвитку творчого мислення. Проблемне навчання є одним із джерел розвитку творчого потенціалу особистості студентів (І. Я. Лернер, М. І. Махмутов, А. М. Матюшкін та ін.), оскільки воно вимагає від студента: умінь аналізувати, порівнювати, узагальнювати, самостійно переносити знання у нову галузь, бачити альтернативу рішень, умінь комбінувати раніше відомі й нові способи розв'язання тих чи інших завдань. Використання у процесі навчання різних видів творчих робіт, незважаючи на різний рівень їх складності, сприяє залученню студентів до активної діяльності, розвитку творчого потенціалу, знаходження нових шляхів вирішення проблем.

Одним із чинників розвитку творчого потенціалу особистості студента є творча співпраця з викладачами, що розуміється як процес їх взаємодії, спрямований на досягнення спільної мети. Готовність викладача до творчого пошуку разом зі студентами, умінь створювати атмосферу продуктивного пізнання залежать від його обізнаності та педагогічних умінь та навичок, знання дисциплін, глибокого інтересу до них. Лише на основі цього викладач може творчо використовувати педагогічні прийоми активізації пізнавальної діяльності студентів, комбінувати їх, впроваджувати нові методики. Це здійснюється на основі особистісного підходу у навчанні до кожного студента, використанні можливостей розвитку ініціативи і творчості, застосуванні інноваційних форм навчально-виховної роботи практикувати сучасні технології, серед них – особистісно-орієнтовані, проектні, інтерактивні, ігрові, інформаційно-комунікаційні [1, с. 122].

Ще одним чинником розвитку творчого потенціалу студентів є психологічна готовність працювати в певній галузі, яка полягає в наявності конкретних настанов на знаходження оптимальних способів професійної діяльності, оцінці своїх можливостей для компетентного виконання виробничих завдань, подоланні різного роду труднощів і досягнення запланованих результатів. Ця готовність формується протягом усього періоду навчання, але особливо важливо створити всі передумови для її формування в початковий період. Цьому багато в чому сприяли б такі

форми занять, як соціально-психологічний тренінг, рольові ігри з попередньою психологічною діагностикою студентів і наступною рефлексією. При цьому заняття повинні відрізнятися чіткою практичною спрямованістю, використанням різноманітних методів, які активізують пізнавальну діяльність студентів і сприяють формуванню прийомів перенесення набутих знань і умінь у нові ситуації.

Отже, розвиток творчого потенціалу особистості студентів забезпечується різноманітними психолого-педагогічними чинниками в комплексі, такими як: запровадження проблемного навчання в освітній простір, залучення студентів до написання творчих робіт, застосування викладачем особистісно-орієнтованої технології навчання, створення передумов у ВНЗ для психологічної готовності студентів працювати в певній галузі.

Список використаних джерел

1. Пехота О. М. Освітні технології: Навч.-метод. посіб./ О. М. Пехота. – К.: А.С.К., 2004.– С.109–128 с.
2. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К.: ТОВ “Філ-студія”, 2006. – 320с.
3. Тельтевская Н. В. Психолого-педагогические факторы развития творческой активности студентов / Н. В. Тельтевская // Известия Саратовского университета. Новая серия. Акмеология образования. Психология развития. – 2013. – № 3. – С. 301–306 с.

УДК 159.922.16 159.923.2

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМООЦІНКИ ЧОЛОВІКІВ ТА ЖІНОК

Похильчук Анастасія, здобувач вищої освіти, РДГУ

Керівник: Хупавцева Н.О., кандидат психологічних наук, доцент

Актуальність проблеми дослідження полягає у розкритті гендерних відмінностей щодо самооцінювання, так як їх можна зафіксувати на різних вікових етапах, вони визначають специфіку міжособистісного спілкування, професійної діяльності, являються важливим механізмом самовдосконалення та саморегуляції особистості.

Вивчення самооцінки стало предметом вивчення багатьох наукових досліджень, однак на сьогодні однозначного визначення терміну не існує. Зокрема, В. Джеймс, засновник розробки проблеми самооцінки, вважав, що ця категорія виступає як емоційне утворення – вказує лише на задоволення чи не задоволення суб'єкта самим собою [2]. Мелані Феннел вважає, що

Наукове видання

**Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства**

Випуск 12

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Підписано до друку 1.06.2018 р.
Формат 60x80/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 13,8. Тираж 150 прим.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету